

INCOME

Skrb za vodo

Učinkovito upravljanje onesnaženih vodonosnikov - povezava postopkov za odkrivanje in nadzor virov onesnaženja ter ukrepov za izboljšanje stanja



Sporočilo za javnost – za takojšnjo objavo!



Ljubljana, 27.6.2012

»Projekt INCOME za varnejšo preskrbo s pitno vodo«

Novinarska konferenca ob zaključku projekta INCOME je predstavila najpomembnejše dosežke projekta INCOME in njihov pomen za varno preskrbo s pitno vodo mesta Ljubljana, v Sloveniji in tudi širše.

V sredo, 27. 6. 2012, je v prostorih JP VODOVOD-KANALIZACIJA d. o. o. potekala novinarska konferenca ob zaključku projekta INCOME, okoljevarstvenega projekta, katerega cilj je trajnostno upravljanje z vodnimi viri ter varnejša preskrba s pitno vodo. O tem, kaj vse je bilo v okviru projekta narejenega za ohranjanje kakovostnih vodnih virov za prihodnje generacije, učinkovito upravljanje onesnaženih vodonosnikov, odkrivanje in nadzor virov onesnaženja ter ukrepov za izboljšanje stanja, so spregovorili: dr. Brigita Jamnik, vodja projekta, JP VODOVOD-KANALIZACIJA d. o. o., doc. dr. Marko Komac, direktor Geološkega zavoda Slovenije in Alenka Loose, vodja Oddelka za varstvo okolja Mestne uprave Mestne občine Ljubljana.

Ljubljana je do vodnih virov, ki ležijo v njeni neposredni bližini, prijazno mesto. Cilj projektne skupine INCOME je vzpostaviti trdne osnove za nadaljevanje uresničevanja vizije trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri v Ljubljani, katerega začetek uvrščamo že v sredino preteklega stoletja. V tistem času so bila še pred intenzivno rastjo mesta pravočasno vzpostavljena prva varovalna območja okrog črpališč. S projektom INCOME se je skrb za vodne vire prevesila v konkretna dejanja.

Kaj so s projektom INCOME pridobili mesto Ljubljana, Slovenija in širše?

1. Spletni pregledovalnik okoljskih podatkov

V okviru projekta INCOME je vzpostavljen spletni pregledovalnik okoljskih podatkov, dostopen na naslovu <http://akvamarin.geo-zs.si/incomepregledovalnik>, ki je prva tovrstna zbirka okoljskih podatkov v Sloveniji, dostopna javnosti. Je vzorčni primer preglednega in enostavnega prikaza okoljskih podatkov velikega obsega, ki ne zahteva specifičnih znanj. Pregledovalnik je možno nadgraditi tudi z drugimi okoljskimi podatki, npr. o pitni vodi, kakovosti zraka in podatki o hrupu. Javno dostopne podatke javnost pričakuje, saj ima pravico do obveščeniosti. Podatki, zbrani na enem mestu, so tudi dokaz uspešnega sodelovanja med institucijami s skupnim interesom, to je državnih in lokalnih institucij, stroke in upravljavca vodovodnega sistema. Zbirka podatkov omogoča tudi stroki detajlnejši pregled stanja v okolju, pravočasno zaznavanje morebitnih odstopanj od pričakovanega stanja in ukrepanje, če bi bilo potrebno.

2. Odločitveni sistem za podporo v izrednih razmerah, npr. okoljskih nesrečah

V primeru okoljskih nesreč je potrebno hitro ukrepanje na strokovnih temeljih. Posledice napačnih odločitev imajo lahko visoke finančne posledice, z vidika okolja in vodnih virov pa so napačne odločitve lahko nepopravljive. Z odločitvenim sistemom projekta INCOME smo na morebitne okoljske nesreče pripravljeni vnaprej. Sistem temelji na procesih numeričnega modeliranja dinamike podzemne vode in v primeru okoljske nesreče na prispevnih območjih črpališč daje informacijo, kako je treba ukrepati, da preprečimo ali vsaj omilimo posledice v okolju.





3. Računalniški sistem za podporo odločitvam v zvezi z nelegalnimi odlagališči

Problematika nelegalnih odlagališč v Ljubljani je še vedno zelo pereča. Sistem omogoča pregled nad nelegalnimi odlagališči v Ljubljani, omogoča preproste prostorske analize, ki so pomoč pri odločitvah, evidentira zgodovino odvozov odpadkov in poenostavlja administrativne postopke

4. Izpopolnjen numerični model dinamike podzemne vode

Nova hidrogeološka spoznanja, pridobljena z raziskavami v okviru projekta in izven, so temelj najbolj izpopolnjenega numeričnega modela podzemne vode v Ljubljani doslej. Numerični model je temelj strokovnih osnov za pravni akt o varovanju vodnih virov, orodje za njihovo upravljanje in osnova odločitvenega sistema. Ima finančne in socialne posledice, zato so njegove trdne strokovne osnove velikega pomena.

5. 12 novih opazovalnih objektov na Ljubljanskem polju in kontaktu z Barjem ter 31 opazovalnih objektov na prispevnem območju vodarne Brest

S pogostitvijo mreže opazovalnih mest podzemne vode na prispevnih območjih črpališč so vzpostavljeni pogoji za nadzor podzemne vode, še preden ta dospe v črpališča. Mesta bodo vključena v sistem nadzora upravljavca vodovoda in v monitoring kakovosti in količin podzemne vode.

6. Predlog ukrepov za izboljšanje stanja pri upravljanju vodnih virov

Pripravili smo predlog ukrepov za izboljšanje stanja na področju upravljanja vodnih virov, ki obravnava smiselne in izvedljive ukrepe na državnem in lokalnem nivoju, za uresničevanje katerih se bomo v prihodnje zavzemali. Na prvo mesto med potrebnimi ukrepi postavljamo spremembo pravnih aktov, ki urejajo delovanje koncesionarja za podzemne vode. Te institucije v slovenskem prostoru še ne poznamo, kljub temu, da je več kot 90 % virov pitne vode v Sloveniji podzemnih. Na drugo mesto pa uvrščamo potrebo po dopolnitvi programov ukrepov upravljavcev vodovodov v izrednih razmerah s primeri okoljskih nesreč. Te ukrepe pa je potrebno umestiti v programe ukrepanja v izrednih razmerah na nivoju občin in regijskih centrov za obveščanje. Upravljavci vodovodov namreč niso uvrščeni med obveščane institucije v teh primerih. Dogovor o načinih obveščanja za primer mesta Ljubljane je v okviru INCOME projekta že sprejet.

Projektna skupina je pripravila več kot 50 predlogov tovrstnih ukrepov, ki so na spletnem mestu projekta INCOME oddani v javno razpravo.

Z INCOME so vzpostavljeni dovolj trdni strokovni temelji, da bo mesto Ljubljana lahko vodilo svojo okoljsko politiko do vodnih virov in pitne vode na najboljši možen način. Koncept računalniških orodij pa je možno prenesti tudi na druga vodovarstvena območja v Sloveniji. Na območju Ljubljane, kjer so vodni viri še kakovostni, a izredno ranljivi, imamo edinstveno možnost, da ne gremo po poti onesnaženih evropskih mest, ampak da se pravočasno zavemo pomena usmerjenega razvoja mesta in ga vodimo tako, da bodo vplivi na okolje, tudi na vodne vire, z vidika zdravja prebivalcev Ljubljane še sprejemljivi. Orodja so vzpostavljena, potrebna je skupna volja.

Več informacij o projektu INCOME je na voljo v poročilu za javnost in zloženki, na spletni strani www.life-income.si, na e-mail naslovu voka@vo-ka.si ali na telefonski številki 01 58 08 401.

dr. Brigita Jamnik,
vodja projekta INCOME

